

226560 – ئاياللارنىڭ ئەرلەر بىلەن بىرلىكتە مەدەنىيەت پائالىيەتلىرىگە قاتنىشىش ئۈچۈن بىر زالغا

يىغىلىشى توغرىسىدا

سۇئال

مەدەنىيەت كۇلۇبىدا ئىلىپ بېرىلىدىغان نۇتۇق سۆزلەش زالىدا ئەرلەر ئالدىدا، ئاياللار زالىنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشى توغرا بولامدۇ؟ ئەگەر ئارىسىغا پەردە تارتىلسا، ئارقىدا ئولتۇرغان ئاياللار كۆرسىتىلىۋاتقان پائالىيەتلەرنى كۆرەلمەيدۇ. ئۇلارنى ئەرلەردىن ئايرىپ باشقا بىر زالغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، پائالىيەت تىلپۇزىيە ئېكرانى ئارقىلىق كۆرسىتىلىشى كېرەكمۇ؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلى جاۋاب

بارلىق گۈزەلمە دەھىيىلەر ئالەملەرنىڭ پەرىۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە – تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابە كىراملارىغا ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

كۇلۇبتا شەرىئەت نۇتۇقى ياكى پايدىلىق بولغان مەدەنىيەت پائالىيەتلىرى ئىلىپ بېرىلىدىغان بولسا، ئاياللار ئۆزىنىڭ تولۇق شەرىئى ھىجابى بىلەن قاتناشسا، ئەر – ئاياللار ئارىسىدا ئارىلىشىشى بولمىسا، ئۇنىڭدىن باشقا شەرىئەتكە زىت كېلىدىغان ئىشلار بولمىسا، ئەرلەر زالىنىڭ ئالدى تەرىپىدىكى ئورۇنلاردا، ئاياللار مۇۋاپىق ئارىلىق قويۇپ ئولتۇرۇش كېرەك. ھىجابى بىلەن ئولتۇرغان بولسا، ئاۋازىنى كۆتۈرمەستىن ھەممە بىردەك پايدىلىق نۇتۇقنى ئاڭلىسا، گەرچە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا پەردە بولمىسىمۇ دۇرۇس بولىدۇ. بۇ مەسىلىنى 129693 – نۇمۇرلۇق سوئالنىڭ جاۋابىدا تەپسىلى بايان قىلدۇق.

بىر كىشى شەيخ ئىبنى باز رەھىمەھۇللاھدىن: بىزنىڭ مەسچىتىمىز، ئاياللارنى ئەرلەردىن ئايرىپ تۇرىدىغان ئايرىم جاي بولۇپ، بۇ جايغا تام توسۇلغان، ئاياللار ئىمامنىڭ ئاۋازىنىۋە دەرسلەرنىمىكەن پۇن ئارقىلىق تىڭشايدۇ، جامائەت ئارىسىدىن بىر كىشى ئوتتۇرىغا چىقىپ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھەدىستە: **ئەرلەر سەپتۈزىدۇ، ئاندىن كىچىك بالىلار سەپ تۈزىدۇ، ئاندىن ئاياللار سەپ تۈزىدۇ** دېگەن، ھەدىسكە ئاساسەن ئارىدىكى تامنى ئىلىۋېتىشنى ئوتتۇرىغا قويۇۋېتىدى، جامائەت ئارىسىدا زور ئىختىلاپ پەيدا بولىدى، بۇ مەسىلىگە قارىتا سىلەر قانداق كۆرسەتمە بېرىلا؟ دەپ سورىغاندا، شەيخ بۇ مەسىلىگە جاۋاب بېرىمۇنداق دېدى: بۇنىڭ ھەممىسىدە ھېچقىيىنچىلىق يوق، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ۋەزىيەتتە ئاياللار ئەرلەر بىلەن بىرگە ئەرلەرنىڭ كەينىدە تۇرۇپ ناماز ئوقۇتتى، ئۇلارنىڭ ئارىسىنى ئايرىپ تۇرىدىغان تام ياكى توسۇپ تۇرىدىغان پەردە – توساق دېگەندەك نەرسىلەر بولمىغان، ئۇلار سەپنىڭ ئاخىرىدا تۇرۇپ ئەرلەر بىلەن بىرلىكتە ناماز ئوقۇغان. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **ئەرلەرنىڭ سەپىنىڭ ئەڭ ياخشىسى ئالدىنقى سەپتۇر، ياخشى بولمىغىنى ئاخىرقى سەپتۇر، ئاياللارنىڭ سەپىنىڭ ئەڭ ياخشىسى ئاخىرقى سەپتۇر،**

ياخشى بولمىغىنى ئالدىنقىسەپتۇر. [مۇسلىم رىۋايىتى].

چۈنكى ئاياللار سېپىنىڭ ئۇزۇنلىقى ئەلەلەرگە يېقىندۇر، ئەگەر ئاياللار مەسچىتنىڭ تۆۋەنتەرىپىدە ئەلەلەرنىڭ كەينىدە پەردە تارتىپ ناماز ئوقۇسا دۇرۇس بولىدۇ، تامتوسۇش ياكى باشقا نەرسىلەر بىلەن ئوتتۇرىنى تۇتۇشنىڭ ھېچ ھاجىتى يوق. ئەگەر تام بىلەن تۇتۇسا ياكى پەردە بىلەن تۇتۇسا، ئاياللارمۇ چۈمبەللىرىنى ئېلىپ، يۈزلىرىنى ئىچىپ راھەتتۇرۇپ ناماز ئوقۇيدۇ، قىرائەتنى ۋە باشقا دەرسلەرنى مىكرىپۇن ئارقىلىق ياكى ئىمامنىڭ ئاۋازى ئارقىلىق ئاڭلايدۇ، بۇنىڭدا ھېچقېيىنچىلىق يوق. ئاللاھ تائالاغا ھەمدىلەر بولسۇنكى، بۇ مەسىلىدە كەڭرىچىلىك بار.”

ئەگەر ئارىغا رىشاتكىلارنى قويسا ئاياللارمۇ ئىمام ۋە جامائەتنى كۆرسە ۋە ئىمامنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىسا بولىدۇ، بۇ ئىشتا كەڭرىچىلىك بولۇپ، قاتتىقلىق قىلىش توغرا بولمايدۇ، ئارىدا تام بولسۇن ياكى پەردە ياكى رىشاتكا بولسۇن ۋە ياكى ھېچ نېمە بولمىسۇن بۇنىڭ ھەممىسى دۇرۇس بولىدۇ. ئاللاھ تائالاغا شۈكۈرلەر بولسۇنكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ دەۋرىدىمۇ ئەلەلەر بىلەن ئاياللارنىڭ ئارىسىدا ئۇلارنى ئايرىپ تۇرىدىغان تام، توساق، پەردە دېگەندەك نەرسىلەر بولمىغان، ئۇلار ئەلەلەرنىڭ كەينىدە تۇرۇپ ناماز ئوقۇغان ئىدى. [نۇرۇل ئەلەددەر بىيەتۋالىرى” 12-توم 267-269-بەتلەر].

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.